

Vanilla (Vanilovník)

čeleď: Orchidaceae

Existuje asi 110 druhů. Pochází z tropů Asie a Ameriky. Nejznámější je *V. planifolia*, kterou znáte z komečního využití pro výrobu např. vanilkového cukru. Patří mezi popínavé rostliny - liány. Dokáže takto dosáhnout výšky až 35cm. Listy má střídavé, tuhé, podlouhlého tvaru a tmavězelené barvy. Kvete v hroznech. V každém z nich může být až 100 květů, ale obvykle jich není více než 20. Barva může být bílá, zelená, nazelenalá nebo krémová. Tvoří jej úzký zvonek a do široka roztažené okvětní lístky. Plodem je tobolka.

Vanilla albida

Vanilla aphylla

oblasti: JV Asie

Pochází z jihovýchodní Asie. Jako jiné vanilky i tento druh je popínavý.

Vanilla barbellata

oblasti: Florida, Portoriko

Vanilla chamissonis

oblasti: Francouzská Guyana, SV Argentina

Roste od Francouzské Guyany po severovýchod Argentiny. Okvětní lístky jsou světlezelené, zvonkovitá trubka bílá se žlutým vnitřkem.

Vanilla claviculata

oblasti: Portoriko

Vanilla dilloniana

oblasti: Florida, Portoriko

Vanilla edwallii

Vanilla inodora

oblasti: Florida

Vanilla odorata

Vanilla phaeantha

oblasti: Florida

Vanilla pilifera

oblasti: Malajský poloostrov, Thajsko

Pochází z jihovýchodu Asie. Roste na Malajském poloostrově a Thajsku. Patří mezi popínavé rostliny. Jednotlivá internodia měří 7 - 10cm. Listy jsou tuhé, protáhlé, dlouhé 10 - 14cm. Květní hrozen má 6 - 12 květů. Květy jsou nazelenalé, vnitřní strana úzké zvonkové části je fialová.

Vanilla planifolia (Vanilovník plocholistý)

synonyma: *V. aromatica*, *V. fragrans*, *V. mexicana*, *V. ovalis*, *V. sativa*, *V. tahitensis*

oblasti: Florida, Guatemala, Mexiko, Portoriko

Pochází z jihu Mexika a Guatemaly. Patří mezi popínavé rostliny liány a orchideje. Dorůstá délky 10 - 15m. Lodyha má tloušťku 1 - 2cm. ke válcovitá, dužnatá, kolénkatá a vytváří na nich bílé vzdušné kořeny. Střídavé šedo zelené dužnaté listy jsou protáhle kopinaté až obvejčité, hladké, dlouhé 8 - 16 (i 25)cm a široké 2 - 6 (i 8)cm. Kvete v hroznech světle světle zelenými až žlutozelenými květy o průměru 4 - 7cm, vnitřní trubkovitý zvonek má vnitřní stranu žlutou, mají 6 korunních zelených lístků délky až 8cm. V kultuře se musí ručně opílovat speciálním postupem objeveným 12letým otrokem na ostrově Réunion, protože mimo zemi původu nejsou k dispozici k tomu speciálně uzpůsobené včely. Plodem je tobolka délky (10 -) 15 - 30cm, tloušťky 0,5 - 1,5cm, nažloutlé barvy a obsahuje desítky tisíc miniaturních černých semínek. Tvorba trvá 5 - 8 měsíců, pak se mírně zahřívají a suší 3 - 6 měsíců na slunci, pak se fermentují ve vlněných dekách a nakonec ve vzduchotěsných nádobách. Díky tomu se stala po šafránu a kardamomu třetím nejdražším kořením světa. Dožívá se věku 20 - 50 let. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Variegata' - žluté podélné pruhování na listech

Minimální teplota pěstování je 12 - 15°C, jistějším minimem je ale 20°C a standardní teplota pěstování 25 - 27°C. Dále potřebuje polostín až stín, mírně vlhkou půdu, udržování vyšší vzdušné vlhkosti rosením a přihnojování jednou za 3 - 4 týdny hnojiv pro orchideje.

Množí se řízkováním.

Vanilla poitaei

oblasti: Portoriko

Vanilla pompona (Vanilovník velkokvětý)

oblasti: Florida, Jižní Amerika, Portoriko

Roste ve střední a Jižní Americe.

Vanilla siamensis

Další informace:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Vanilov%C3%ADk_plocholist%C3%BD

<http://exoticke-rostliny.atlasrostlin.cz/vanilka-sirokolista>

<http://www.chovatelka.cz/moderni-zahrada-clanek/vanilka-a-jeji-pestovani-292/>

<http://www.garten.cz/a/cz/6216-vanilla-planifolia-vanilka-prava/>

<http://www.orchideje-pestovani.info/druhy-orchideji/vanilla-vanilka/>

<https://www.rostliny.net/>